

Baggrundspapir

Om ICPD Programme of Action/Kairohandlingsplanen

På Kairokonferencen (the International Conference on Population and Development – ICPD) i 1994, vedtog 179 regeringer en handlingsplan (Programme of Action / ICPD PoA) for at styrke kvinder og pigers rettigheder.

ICPD PoA var banebrydende, fordi den placerede menneskeretten til selv at bestemme, hvor mange børn man vil have, hvornår og med hvem¹ i centrum for den internationale befolkningsdagsorden, som tidligere havde været præget af diskussioner om befolkningsvækst.

Implementeringen af ICPD-handlingsplanen er gået fremad, men der er stadig store udfordringer. Bl.a. dør stadig 800+ kvinder hver dag af graviditets- og fødselsrelaterede årsager, som er den ledende dødsårsag for 15-19-årige piger; 218² millioner kvinder har ikke adgang til den prævention de ønsker; hver 3. kvinde på verdensplan har været udsat for vold, ofte i intime relationer.

Covid -19 har yderligere forværret situationen, og har blandt andet sat skærpet fokus på vigtigheden af universel sundhedsdækning.

Nairobi konferencen, november 2019

I 2019 blev 25-års dagen for ICPD PoA markeret ved et topmøde i Nairobi, Kenya, ”*Nairobi Summit on ICPD25*”. Danmark, Kenya og UNFPA var værter ved konferencen, som havde mere end 8000 deltagere fra regeringer, civilsamfund, privatsektor aktører og andre med interesse i ligestilling og SRSR. Det overordnede formål med konferencen var **at mobilisere politisk vilje og økonomiske bidrag til at accelerere implementeringen af ICPD Handlingsplanen.**

Et hovedresultat af konferencen var vedtagelsen af [Nairobi Statement](#), hvori der opstilles 12 målsætninger om at arbejde for SRSR, herunder øge økonomisk støtte, sikre adgang til familieplanlægning, seksualoplysning og services til unge samt eliminere kønsbaseret vold og pigeomskæring. Derudover var der et særligt fokus på at sikre kvinder og pigers rettigheder i humanitære situationer. Statementet er ikke forpligtende og fra et dansk perspektiv heller ikke banebrydende progressivt ift. f.eks. abort eller LGBTI-rettigheder³. Men fordi det havde opbakning fra så mange aktører, er det anerkendt som et vigtigt redskab ift. at puste nyt liv i kampen for SRSR og ligestilling på globalt niveau og i forskellige lande.

Under Nairobi Summit gav deltagerne endvidere samlet set over 1.250 konkrete, økonomiske, politiske og programmatisk [tilsagn](#) om at implementere ICPD handlingsplanen. Danmarks tilsagn var *blandt andet* at organisere en ungdomskonference⁴ i København; gøre

¹ Relateret i forhold hertil er spørgsmålet om abort, hvor ICPD PoA siger, at *hvor abort er lovligt*, skal det være sikkert og tilgængeligt via sundhedssystemer.

² <https://www.gutmacher.org/report/adding-it-up-investing-in-sexual-reproductive-health-2019>

³ Statementet var dog så progressivt, at 11 lande, herunder US, Polen, Brasilien og Uganda, under konferencen lancerede et mod-statement, som bl.a. tog afstand til abort som en menneskeret og til seksuelle rettigheder.

⁴ Konferencen kunne ikke gennemføres pga. covid-19

‘(re)konstruktion’ af kønskransen ulovlig; øge finansieringen til internationale organisationer, der arbejder for at fremme ICPD dagsordenen.

Som et led i den konkrete opfølgning på Nairobi konferencen er der blevet oprettet [en højniveaunkommission](#), der skal sikre opfølgning på og fremdrift i forhold til Nairobi-dagsordenen. H.K.H. Kronprinsessen er medlem af kommissionen.

Opgaven er nu at sikre, at Nairobi konferencen ikke blot bliver en parentes, men at løfterne bliver gennemført. En nøgle hertil er blandt andet at videreføre samarbejdet på tværs - både nationalt og globalt, samt at indarbejde Nairobi konferencens resultater ind i andre, relevante platforme.

Globale bevægelser med relevans for opfølgning på Nairobi-konferencen **Generation Equality Forum/Beijing + 25:**

Et globalt initiativ for ligestilling med udgangspunkt i en markering af 25 året for [Beijing Declaration and Platform for Action](#). Initiativet lanceres i Mexico i marts 2021 og følges op med et topmøde i Paris sommeren 2021, hvor der forventes højniveaudeltagelse. Som del af Generation Equality Forum er der dannet 6 tematiske handlingsspor som over de næste 5 år skal indsamle data og skabe fremdrift på forskellige prioriteter inden for ligestillingsområdet. Danmark er medleder i det handlingsspor, som skal arbejde med temaet ”Bodily Autonomy and SRHR”.

Call to Action on Protection from Gender-Based Violence in Emergencies:

I januar 2021 overtog **Danmark lederskabet for Call to Action on Protection from Gender –Based Violence (GBV) in Emergencies**. Initiativet startede i 2013 og har til formål at få regeringer, civilsamfund og privatsektor til at arbejde for at kønsbaseret vold forebygges og adresseres i humanitære situationer. Danmark har netop fastsat tre prioriteter for sit formandskab; Sikre implementering af Call to Action handlingsplan; Advocacy; Styrke samarbejde med lokalsamfund og lokale kvindeorganisationer.

Verdensmål og High Level Political Forum

FN har i flere omgange fastslået, at ICPD-handlingsplanen er afgørende for at realisere Verdensmålene, herunder særligt mål 3 (sundhed) og 5 (ligestilling), men også langt bredere i forhold til fattigdom, jobskabelse, uddannelse, humanitære situationer mv.

I juli 2021 mødes FN til High Level Political Forum, hvor der skal gøres status på implementeringen af SDGerne (bl.a. i lyset af Covid). Der vil være særligt tematisk fokus på SDG 3 (sundhed). Herudover skal Danmark afgive Voluntary National Review om dansk implementering af SDGerne.

